

การปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอ/กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา*

อรุพงษ์ พหุรัตน์**

คำสำคัญ : ปลัดอำเภอ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปลัดอำเภอ และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคลากรสังกัดที่ทำการปกครองอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค จำนวน 878 แห่ง ใน 878 อำเภอทั่วประเทศ มีภารกิจงานคือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ การบริหารการปกครองท้องที่ในระดับอำเภอตำบล และหมู่บ้าน การดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร และการขออนุญาตต่าง ๆ ตามกฎหมายเพื่อให้ประชาชนมีความความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความสงบในสังคมอย่างยั่งยืน ผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านถือเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ และยังเป็นผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนหรือภารกิจสำคัญของรัฐบาล ถือได้ว่าต้องปฏิบัติหน้าที่แทบทุกด้านที่เกี่ยวข้องและอยู่ในพื้นที่ของตนเอง

-----
*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง **การปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอ/กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา** โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ จุลปานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โครงการศึกษาภาคพิเศษ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในพื้นที่ มีความใกล้ชิดกับประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ดังนั้นภารกิจงานของที่ทำการปกครองอำเภอที่ปลัดอำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ต้องปฏิบัติในพื้นที่อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน นั้น จึงไม่ได้มีแต่เพียงงานของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นๆ ทั้ง 20 กระทรวง ที่สั่งการลงมายังพื้นที่อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นงานด้านการเกษตร การปศุสัตว์ การประมง การสาธารณสุข การป้องกันโรค การคมนาคม สาธารณูปโภค การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาชุมชน งานที่ดิน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นต้น ซึ่งงานเหล่านี้ผู้ที่รับผิดชอบหลักและปฏิบัติงานก็คือส่วนราชการและหน่วยงานของกระทรวงนั้นๆ แต่การนำนโยบายและโครงการต่างๆลงมาปฏิบัติในพื้นที่ ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือของที่ทำการปกครองอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อที่จะบรรลุตามภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

การบริหารงานในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ถือได้ว่ามีความสำคัญและเป็นรากฐานต่อการพัฒนาประเทศ หากขาดความร่วมมือ ขาดการประสานงาน ของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ส่วนราชการ ปลัดอำเภอ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน การบริหารงานของที่ทำการปกครองอำเภอในสังกัด กระทรวงมหาดไทยและงานของทั้ง 20 กระทรวง ที่มอบหมายสั่งการลงมาปฏิบัติยังพื้นที่ก็จะบรรลุตามภารกิจได้ยากและก่อให้เกิดปัญหากับประชาชน การบริหารงานในระดับอำเภอจึงต้องอาศัยความร่วมมือ การมีส่วนร่วม การปฏิบัติงานร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงจะประสบความสำเร็จต่อหน่วยงานของตนเองและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของภาครัฐ และบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน ตามปณิธานของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่อยู่ในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในด้านอุตสาหกรรมของประเทศไทย ซึ่งโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการลงทุน พัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้เศรษฐกิจไทยพัฒนาในระยะยาว โดยอำเภอบางคล้าเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นสมรภูมิรบที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชรบชนะข้าศึกที่เมืองนี้ ก่อนจะรวบรวมผู้คนและ

ยกทัพไปกอบกู้เอกราชได้สำเร็จ โดยในปัจจุบันอำเภอบางคล้าเป็นอำเภอที่มีศักยภาพ มีความเจริญในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร การประมง การอุตสาหกรรม เป็นเส้นทางการคมนาคมสายหลักของจังหวัด และเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ทำให้มีผู้คนจำนวนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาอยู่อาศัย ประกอบอาชีพและศึกษาเล่าเรียน ทำให้สังคมในอำเภอบางคล้ามีความหลากหลายทั้งในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และในด้านการทำมาหาเลี้ยงชีพ ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานอยู่ในที่ทำการปกครองอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ในเรื่อง การปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งในด้านในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ การช่วยเหลือประชาชน และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยและหน่วยงาน พร้อมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) การปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา” นั้น ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาถึงหลักการ บทบาทหน้าที่ ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 และกฎหมายอื่น ๆ รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากกรณีที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้วิจัย และผู้ปฏิบัติงานปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากการศึกษาการปฏิบัติงานของร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอ บางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้ทราบถึงภารกิจและบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ สรุปได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานของร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ปัญหาความเดือดร้อน ในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มาจากหลาย สาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสาธารณูปโภค ปัญหาข้อพิพาทของประชาชน ปัญหายาเสพติด เป็นต้น

ในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่อยู่กับประชาชนในพื้นที่ จะเป็น ผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกับประชาชนมากกว่าปลัดอำเภอ และเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการแก้ปัญหา ส่วน ปลัดอำเภอจะเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยของนายอำเภอ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต้องทำงานประสานกัน ใช้จุดเด่นของแต่ละฝ่ายให้เป็นประโยชน์ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน

สิ่งสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จคือ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ ผู้ปฏิบัติงานปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่บัญญัติบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งไว้ เพื่อให้ประชาชนยอมรับและต้องได้รับความร่วมมือจาก ประชาชนในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาหากไม่ได้รับความร่วมมือ การมีส่วนร่วม และการยอมรับจาก ประชาชนแล้ว ก็ยากที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนและตรงตามความต้องการของประชาชน

2. การปฏิบัติงานของร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการช่วยเหลือประชาชนใน พื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ในด้านการช่วยเหลือประชาชน ปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะทำหน้าที่ในด้านการอบรมให้ ความรู้ในเรื่องที่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล เช่น เศรษฐกิจพอเพียง ประเทศไทย 4.0 เน้นประชารัฐ ฯลฯ และทำหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ บัญญัติไว้ใน พรบ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 โดยทำหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานราชการที่มีความ ชำนาญในด้านนี้โดยตรง เช่น พัฒนาชุมชนอำเภอ กศน.อำเภอ เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ฯลฯ ซึ่ง มี ความถนัดและความเชี่ยวชาญในสายงานของตนเองที่แตกต่างกัน

ในการอบรมความรู้ ส่งเสริมอาชีพ หน่วยงานราชการที่จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพจะประสานงานกับปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน นำจุดเด่นของแต่ละหน่วยงานมาส่งเสริมกันเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดประชุมอบรมให้ความรู้ในการส่งเสริมอาชีพ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะทำหน้าที่แจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาร่วม เนื่องจากเป็นผู้ที่รู้จัก คำนึงกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด รู้ข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่ และเป็นคนกลางที่ทำหน้าที่ประสานว่าประชาชนขาดแคลนอะไร ต้องการอะไร ซึ่งปลัดอำเภอและส่วนราชการจะนำข้อมูลในส่วนนี้มาประกอบการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน และเกิดประสิทธิภาพต่อโครงการของรัฐมากที่สุด

สิ่งสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เสนอความต้องการของตนเองให้หน่วยงานราชการได้รับทราบ และจัดทำโครงการและกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของประชาชน

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

3.1 การปฏิบัติงานที่ขาดความร่วมมือจากประชาชน

ในหลายครั้งที่การปฏิบัติงานของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานราชการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งก็เพราะขาดความร่วมมือจากประชาชน กล่าวคือ โครงการของภาครัฐที่จะดำเนินการในพื้นที่ต้องใช้การมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การประชุมประชาคมโครงการประชุมหมู่บ้าน ต้องมีประชาชนเข้าประชุมตามเกณฑ์จึงจะสามารถดำเนินโครงการได้ โดยให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะเข้าใจสภาพปัญหาในพื้นที่ของตัวเองมากกว่าใคร จะให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพปัญหาที่สุด

ในปัจจุบันสภาพสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต คนวัยหนุ่มสาว คนวัยทำงานที่มีศักยภาพจำนวนมาก ได้เข้าไปทำงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชนรูปแบบต่างๆ ซึ่งคนกลุ่มนี้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงชีพตนเองได้ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยศักยภาพของตนเอง และมีภาระหน้าที่ต้องรับผิดชอบในหน่วยงานของตนเอง ไม่มีเวลาเข้ามาร่วมกิจกรรมของภาครัฐที่จัดในพื้นที่ และการประชุมในเรื่องต่างๆ ของหมู่บ้านได้ ทำให้ในหลายๆ ครั้ง ผู้ที่เข้าร่วมการประชุมหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน ผู้ที่มาเข้าร่วมโดยมากมักจะเป็นผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม ประมง หรืออาชีพอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ทำให้ขาดแนวคิดที่หลากหลายและครอบคลุมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่

3.2 การปฏิบัติงานมีความหลากหลายและผู้ปฏิบัติงานขาดความเชี่ยวชาญในการนำภารกิจไปปฏิบัติ

เนื่องจากนโยบายและโครงการของส่วนราชการทั้ง 20 กระทรวง ที่สั่งการลงมาในพื้นที่ที่มีความแตกต่าง และหลากหลาย และแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามระเบียบ ขั้นตอน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งปลัดอำเภอเอกกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในงานทุกด้าน จึงทำให้เกิดปัญหาในการนำนโยบาย โครงการของรัฐมาปฏิบัติในพื้นที่

3.3 ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณงาน

ปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน และในระเบียบ กฎหมายบางฉบับไม่ได้ระบุว่าปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างพร้อมกันได้ และไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นไปทำหน้าที่แทนตนได้ ทำให้เกิดปัญหาไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันตามเวลาที่กำหนด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการปฏิบัติงานของร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้ทราบว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานในการแก้ไขความเดือดร้อนและการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เกิดความสำเร็จคือ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่บัญญัติบทบาทหน้าที่และควมรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งไว้ เพื่อให้ประชาชนยอมรับและให้ความร่วมมือ ซึ่งความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ถือเป็นสิ่งสำคัญ หากภารกิจใดที่การปฏิบัติงานของปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนแล้ว ก็ยากที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนและตรงตามความต้องการของประชาชน ผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องหาแนวทางประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน อาศัยความร่วมมือของประชาชนในการปฏิบัติงาน และการดำเนินกิจกรรมและ

โครงการต่างๆของรัฐ หากได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่การปฏิบัติงานนั้นจะประสบความสำเร็จ

ผู้ปฏิบัติงานปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องปฏิบัติงานของส่วนราชการทั้ง 20 กระทรวง ที่สั่งการลงมาในพื้นที่มี ซึ่งลักษณะงานมีความแตกต่าง และหลากหลาย และแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามระเบียบ ขั้นตอน กฎหมายที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน โดยที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในงานทุกด้าน จึงต้องอาศัยความเครือข่ายความร่วมมือของภาคราชการ และภาคประชาชนในการทำงานอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้ การช่วยเหลือกันของแต่ละฝ่าย ทำงานประสานกัน โดยใช้จุดเด่นของแต่ละฝ่ายที่มีให้เกิดประโยชน์ เพื่อนำมาปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาการปฏิบัติงานของร่วมของปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยปลัดอำเภอกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องหาแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการของรัฐ และการประชุมต่างๆ ที่จัดขึ้นในพื้นที่ เช่น ต้องปฏิบัติตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของตนเอง สามารถอธิบายและชี้แจงประเด็นปัญหาและขั้นตอน แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายให้ประชาชนเข้าใจได้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ยอมรับและให้ความร่วมมือ

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของประชาชนก็เช่นกันผู้ปฏิบัติงานปลัดอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องสามารถอธิบายข้อกฎหมายให้คู่กรณีเข้าใจได้ และหาแนวทางไกล่เกลี่ยปัญหา พุดคุยให้ทั้งสองฝ่าย เข้าใจกันและอยู่ร่วมกันได้ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่ การทำงานในพื้นที่ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนจึงจะประสบความสำเร็จ

2. ปฏิบัติงานโดยใช้รูปแบบเครือข่าย เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานเพียงคนเดียวไม่สามารถทำงานหลายอย่างพร้อมกันได้ และไม่สามารถทำงานทุกอย่างได้เพียงผู้เดียว ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยใช้เครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ เช่น ส่วนราชการ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่มีความรู้ความชำนาญที่แตกต่างกัน การทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน ประสานความร่วมมือกัน จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานและมอบอำนาจให้สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ควรมีการเพิ่มจำนวนอัตราผู้ปฏิบัติงานให้เพียงพอกับปริมาณงาน และมอบอำนาจให้สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนได้ เช่น ปลัดอำเภอสามารถมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ปกครองปฏิบัติงานแทน หรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สามารถมอบอำนาจให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่แทนตนเองได้ในงานบางอย่างได้ จะทำให้การปฏิบัติงานบางอย่างเกิดความรวดเร็วขึ้น ลดขั้นตอน สามารถบริการประชาชนได้ทันที เนื่องจากในหลายครั้งปลัดอำเภอไม่ได้ประจำอยู่ที่ว่าการอำเภอตลอดเวลาเพราะว่ามีภารกิจงานในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้ประจำอยู่ที่ทำการตลอดเวลา เพราะมีภารกิจงานอื่นที่ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน เมื่อมีประชาชนมาติดต่อราชการ ทำให้เกิดความล่าช้า หากสามารถเพิ่มอัตราผู้ปฏิบัติงาน หรือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่อื่นสามารถปฏิบัติงานบางอย่างแทนได้ จะสามารถแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ได้

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ เส็งประชา.(2541).*มนุษย์กับสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- ณรงค์ เอี่ยมละออ.(2549). ปัญหาข้อกฎหมายในการประนอมข้อพิพาททางแพ่งของนายอำเภอ.
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ตินปรัชญพฤทธิ.(2538). *ทฤษฎีองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534.
- พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล.(2542). *มนุษย์กับสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มนัส สุวรรณรินทร์ .(2559). *คู่มือสอบปลัดอำเภอ*. กรุงเทพมหานคร.
- สกล แก้วปวงคำ.(2543). บทบาทของปลัดอำเภอในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน : ศึกษา
เฉพาะ กรณีอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- สุภา สุกุลเงิน.(2545). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลังการจัดตั้ง องค์การ
บริหาร ส่วนตำบลในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด-
สมุทรสาคร, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรางค์ จันท์เอม.(2529). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- Boissevain, Jeremy and J. Clyde Mitchell.(1973). *Network Analysis : Studies in
Human Interaction*. Netherlands : Mouton & Co.
- Burke, Adam. (1999). *Communications & Development : a practical
guide*. London : Social Development Division Department for International
Development. 1999
- Starkey, Paul.(1997). *Networking for Development*. IFRTD (The International
Forum for Rural Transport and Development).
- www.edu.tsu.ac.th/major/administration/Data/FE511/.../เครือข่ายสังคม.doc